

TÜRK MİLLETİ ADINA

T.C.
BATMAN
AİLE MAHKEMESİ

GEREKÇELİ KARAR

ESAS NO : 2016/194 Esas
KARAR NO : 2016/279
HAKİM : MÜGE KUT ERDAL 97901
KATİP : ABDULKADİR AKKOYUN 97645
DAVACI : EMİNE TEMEL [REDACTED]
DAVALILAR : 1-BATMAN NUFUS MÜDÜRLÜĞÜ - Hükümet konağı Merkez/
BATMAN
2-S [REDACTED]
İç [REDACTED]
DAVA : Evlenen Kadının Önceki Soyadını Kullanmasına İzin Verilmesi
DAVA TARİHİ : 12/05/2015
KARAR TARİHİ : 23/05/2016
YAZIM TARİHİ : 25/05/2016

Mahkememizde görülmekte bulunan Evlenen Kadının Önceki Soyadını Kullanmasına İzin Verilmesi davasının yapılan açık yargılamasının sonunda,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Davacı mahkememize vermiş olduğu dava dilekçesinde özetle ; 11/11/1985 doğumlu olduğunu, [REDACTED]

[REDACTED] aile kütüğüne kaydedildiğini, evlendikten sonra iki tane soyadını kullanmak istemediğini, zorunlu olarak eşinin soy ismi olan TEMEL'i kullanmak zorunda kaldığını, yaklaşık 5 senedir avukatlık yaptığını, çevrede, toplumda ve siyasal hayatta tanındığını, okul diplomalarının avukatlık ruhsatının, ehliyetinin, SGK kayıtlarının vekaletnamelerinin banka hesap cüzdanlarının Emine ŞEKER adına düzenlendiğini, tüm bu nedenlerle davanın kabulü ile nüfus kayıtlarında TEMEL olan soyadının ŞEKER olarak düzeltilmesini talep ve dava etmiştir.

Davacının nüfus kayıtları, Batman Baro Başkanlığı yazısı, davacının beyan ve delil dilekçeleri ile ekli delil belgeler dosyamız içersine celp edilmiştir.

Açılan dava evli kadının soyadının kaldırılması talebine ilişkindir. TMK 187 maddesi gereğince evli kadın, kocasının soyadında bir değişiklik olmadıkça kocasının soyadını taşımak zorundadır. Yasa hükmü yürürlükte bulunduğu sürece yasal düzenlemeye aykırı düşecek şekilde karar tesis edilme olanağı yoktur. Uluslararası sözleşmelerde kanunların aynı konuda farklı hüküm içermesi halinde uluslararası sözleşmelere üstünlük tanınacağı hususunda milletlerarası anlaşmalarda evli kadının " evlenmeden önceki soyadını" muhafaza edeceğine dair açık bir hüküm bulunmadığına göre ayrıca Yargıtay 2.Hukuk Dairesinin 2014/16089 Esas 2014/23993 Karar sayılı ve 27/11/2014 tarihli son içtihadı dikkate alınarak yasal düzenlemeye aykırı olan talebin ve davanın reddine karar verilmiş, mahkememizce verilen karar davacı asilce temyiz edilmiş, temyiz üzerine dosyanın Yargıtay 2.Hukuk Dairesi Başkanlığına gönderildiği, Yargıtay 2.Hukuk Dairesinin 2015/20964 Esas 2016/3188 Karar sayılı ilamında Hukuk Genel Kurulu "emsal davalarda" gerekçesi aşağıya alınan 2014/2-889 esas, 12015/2011 karar ve 30.09.2015 günlü kararı ile "yeni bir uygulamaya" geçmiştir. Hukuk Genel Kurulunun benzer davalarda da sürdürülen yeni uygulaması Dairemiz tarafından da benimsenmiş olup, Dairemiz emsal bütün davalarda Hukuk Genel Kurulunun aşağıdaki görüşlerine aynen katılmaktadır.Emsal Hukuk Genel Kurulu kararında "uluslararası insan hakları hukukunun

temel belgelerinden olan ve Türkiye'nin usulüne uygun olarak onaylayıp taraf olduğu sözleşme iç hukukta doğrudan uygulanma kabiliyetini haizdir. Sözleşmenin 8. maddesi özel hayata ve aile hayatına saygıyı ifade ederken, 14. maddesi cinsiyete dayalı ayrımcılığı yasaklamaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin, kişinin soyadını özel hayat kapsamında değerlendirerek evli kadının kocasının soyadını kullanma zorunluluğunu özel hayata müdahale olarak kabul ettiği birçok kararında, soyadı kullanımı ile ilgili başvurular, sözleşme'nin 8. maddesinde yer alan "özel hayatın ve aile hayatının korunması" ilkesi kapsamında incelenmiş ve kadının evlendikten sonra yalnızca evlilik öncesi soyadını kullanmasına ulusal mercilerce izin verilmemesinin, sözleşmenin özel hayatın gizliliğini öngören 8. maddesiyle bağlantılı olarak, ayrımcılığı yasaklayan 14. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır. Anayasanın 90. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, sözleşmeler hukuk sistemimizin bir parçası olup, kanunlar gibi uygulanma özelliğine sahiptir. Yine aynı fıkra göre, uygulamada bir kanun hükmü ile temel hak ve özgürlüklere ilişkin olan sözleşme hükümleri arasında bir uyumsuzluğun bulunması halinde, sözleşme hükümlerinin esas alınması zorunludur. Bu kural bir zımni ilga kuralı olup, temel hak ve özgürlüklere ilişkin sözleşme hükümleriyle çatışan kanun hükümlerinin uygulanma kabiliyetini ortadan kaldırmaktadır. Yargılama kapsamında verilen kararın 4721 sayılı Kanun'un 187. maddesine dayanarak verildiği anlaşılmaktadır. Ancak, yukarıda yer verilen tespitler ışığında ilgili Kanun hükmünün sözü edilen Sözleşme hükümleri ile çatıştığı görülmektedir. Bu durumda, uyumsuzluğu karara bağlayan ilk derece mahkemelerinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve diğer uluslararası insan hakları antlaşmaları ile çatışan 4721 sayılı Kanunun 187. Maddesini kararlarına esas almayarak, başvuru konusu uyumsuzluk açısından Anayasanın 90. maddesi uyarınca uygulanması gereken uluslararası sözleşme hükümlerini dikkate alması gerektiği sonucuna varılmaktadır....Sebeb önemli olmaksızın davacı evlilik birliği içinde sadece kızlık soyismini kullanmak istemektedir. Kızlık soyismini kullanmak istemek için haklı bir gerekçenin bulunmasına ihtiyaç bulunmamaktadır. Bu hak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8 ve Anayasanın 17. maddeleri kapsamında bir insan hakkıdır ve cinsiyete dayalı olarak bir ayrıma tabi tutulmaksızın erkek ve kadın arasında eşit şekilde uygulanmalıdır. Aksi durum Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 4. maddesine aykırılık teşkil edecektir. Yukarıda açıklanan kurallar çerçevesinde Türk Medeni Kanununun 187. maddesinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşme hükümleri ile çatıştığı görülmektedir. Bu durumda, Anayasanın 90.maddesi uyarınca uygulanması gereken uluslararası sözleşme hükümlerini dikkate alması gerektiği anlaşılmakla, açıklanan husular gözetilerek davanın kabulü gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi doğru olmamış, dosyanın BOZULMASINA karar verilerek mahkememizde yeni esas numarasına kayıt edilmiştir.

Tüm dosya kapsamı ve özellikle yargıtay bozma ilamı hep birlikte değerlendirildiğinde; her ne kadar daha öncesinde TMK 187.madde baz alınarak yasal düzenlemeye aykırı talep ile davanın reddine karar verilmiş ise de yargıtay bozma ilamında da belirtildiği üzere Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 2014/2-889 Esas 2015/2011 Karar ve 30/09/2015 tarihli kararı ile yeni bir uygulamaya geçildiği, Yargıtay 2.Hukuk Dairesinin bu kararı benimsediği, ve bu karara göre TMK 187.maddesinin uluslararası sözleşmelerle çatıştığı, uluslararası sözleşmelerin dikkate alınması gerektiği, kızlık soyadını kullanmak için haklı bir gerekçenin bulunmasına gerek olmadığı, bu hakkın insani bir hak olup cinsiyete dayalı ayrımcılık yapılmaksızın eşit şekilde uygulanması gerektiği belirtilmiş olduğundan somut davada her hangi haklı bir neden aranmaksızın davacının açtığı davanın kabulüne karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM:Gerekçesi Yukarıda Açıklandığı Üzere;

1-DAVANIN KABULÜNE ;

Şe

Davacı Emine TEMEL'in ; nüfus kaydının soyadı bölümünde yazılı "TEMEL" kaydının **KALDIRILARAK**, kızlık soyadı olan "ŞEKER" soyadının **KAYIT VE TESCİLİNE**,

2-Alınması gereken 29,20TL harçtan peşin olarak alınan 27,70TL harcın mahsubu ile eksik kalan 1,50TL harcın davalıdan tahsiline,

3-Davacı tarafından yapılan toplam 356,40TL yargılama giderinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine,

4-Davacı tarafından yatırılan gider avansından arta kalan masrafin karar kesinleştğinde davacıya iadesine,

Dair gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 2 hafta yasal süre içerisinde Yargıtay'a temyiz yolu açık olmak üzere davacının yüzüne karşı davalıların yokluğunda verilen karar açıkça okunup anlatıldı.23/05/2016

Katip 97645

Hakim 97901